

[Janne Normann]

At tale om skyld er der ikke megen mening i. Ganske vist må vi naturligvis fastholde, at landmænd, som har investeret langt ud over det økonomisk forsvarlige, selv må bære risikoen. Men uden tvivl er der i disse år adskillige dygtige og kyndige jordbrugere, som – tilskyndet af både landbrugspolitikere og organisationsledere – har foretaget investeringer, som normalt ville være rentable, men som nu kan gå hen og blive en møllesten omkring halsen på disse landmænd.

Med den betydning, landbruget og især den animalske produktion har – og det er jo den animalske produktion, som er i fare – er det af afgørende betydning at gribe ind og gribe ind hurtigt. Derfor er vi meget tilfredse med udformningen af reglen i forslaget om, hvilke landmænd der kan få hjælp. Det er en helt logisk forudsætning, at det må være de normalt sunde bedrifter, vi skal holde liv i. Men vi er meget interesserede i at kigge nærmere på, om de af landbrugsministeren foreslåede låneordninger ikke i visse tilfælde vil blive alt for kostbare for låntagerne. Var der en udsigt til en vældig forbedring i forholdet mellem priser og omkostninger, behøvede vi måske ikke at være så bange for dyre lån, men sandheden er jo, at hele landbrugspolitikken er i opbrud og bør være det, idet der næppe er udsigt til de første år hverken at få sænket omkostningsniveauet betydeligt eller få hævet priserne så meget, at landbruget ret hurtigt vil kunne se ende på vanskelighederne.

Derfor drejer det sig om ikke bare at forlænge pinen. Det drejer sig om at give præcis så megen støtte, at de sunde landbrug kan bevares, og i den forbindelse vil vi gerne i udvalget se på, om det på lang sigt måske var fornuftigere at arbejde med tanken om direkte rentetilskud eller måske en udvidelse af K-låneordningen. Det er nok risikabelt at udvide K-lånene til at omfatte investeringer, som allerede er foretaget, men et rentetilskud kunne måske virke lige så effektivt uden at belaste statskassen yderligere.

Som sagt, der er en del ting at kigge på. Forhåbentlig tager det ikke så lang tid, at landmændene skal holdes i tvivl i adskillige måneder endnu. Det er overordentlig vigtigt at foregribe yderligere krak eller foregribe salg af gode besætninger så hurtigt som muligt. Det er i hvert fald hos os et varmt ønske,

at folkettingen kommer igennem med en fornuftig orden inden påske.

Om venstres forslag til midlertidige foranstaltninger for at forhindre en nedgang i landbrugets produktion og eksport skal jeg sige, at der er adskillige emner, vi har megen sympati for, og nogle af disse vil jo nok også komme til at indgå i behandlingen af landbrugsministerens lovforslag om garanti for lån.

Vi noterer med glæde, at venstre foreslår kapitalvindingsskatten afskaffet – en skat, som længe har vist sine skadelige virkninger ikke mindst for generationsskiftet, og som det radikale venstre heller ikke gik ind for, da venstre og socialdemokratiet gennemførte den i den form, den har nu.

Vi ser også med sympati på tanken om at fjerne formueskattens urimelige virkninger og regner bestemt med, at dette sker inden sommerferien.

Med hensyn til smertensbarnet, statsgrundskylden, var det lidt nedslående at høre landbrugsministerens udtalelser. Vi havde håbet, der i socialdemokratiet var en voksende forståelse for den skadelige virkning af denne særskat, men vi må altså konstatere, at der formentlig stadig væk er et flertal for den i tinget. Vi håber nu, at socialdemokratiet under udvalgsarbejdet vil blive ordentlig opmærksom på de skadelige virkninger – ikke mindst de moralske – af statsgrundskylden. Der er endnu tid til at besinde sig.

Endelig skal jeg sige om fremskridtspartiets forslag, beslutningsforslag nr. B 70, om foranstaltninger, der kan forbedre landbrugets produktionsvilkår, at også i det er der punkter, vi kan gå ind for, og nogle, som vi må vende os imod. Alting er jo ikke så ligetil, som det kan se ud efter dette forslag.

Jeg har den indvending imod begge forslagene til folketingsbeslutning, at der overhovedet ikke i nogen af dem er antydning af, hvad en gennemførelse af forslagene vil koste. Men det kan man selvfølgelig regne på.

Generelt skal jeg slutte med at sige, at der er altså ikke noget, der tyder på en prisforhøjelse for landbrugsvarer. Rigtig gode muligheder får jordbruget først, når hele det indenlandske omkostningsniveau bliver sænket, og på dette område er der næppe grund til umiddelbar optimisme. Vi skal derfor give os af med de langsigtede planer også, men i dag er det altså overlevelseseordningen, det